

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Иван Методиев Петров, преподавател в катедра „История“, Правно-исторически факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

по област на висшето образование	2. Хуманитарни науки
професионално направление	2.2. История и археология
научна специалност	Нова и най-нова обща история- История на религиите

В конкурса за „доцент“, обявен в ДВ, бр.46 от 09.06.2017 г. и в интернет – страницата на ПУ „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „История и археология“ към Философско-историческия факултет като кандидат участва гл. асистент д-р Пламен Василев Славов от катедра „История и археология“ към Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Със заповед № Р33-4364 от 08.09.2017 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен за нуждите на катедра „История и археология“ към Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. За участие в обявения конкурс документи е подал единствения кандидат гл. асистент д-р Пламен Славов.

Изпратените ми материали за становище относно придобиването получаването на академичната длъжност „доцент“ на гл. асистент д-р Пламен Василев Славов са съобразени с изискванията на ЗРАСРБ и правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“ за прилагане на ЗРАСРБ.

Гл. асистент д-р Пламен Славов е завършил специалност „История“ във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. В периода 1988 – 1991 г. е редовен аспирант в Москва в Института по религиознознание на Академията за обществени науки. През 1991 г. защитава дисертация на тема „Особености на религиозността в семейството на българите-мюсюлмани“. От 2005 г. е преподавател във Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Научните интереси на гл. асистент д-р Пламен Славов са насочени към историята на религиите. Ударението пада върху историята на християнството и исляма в българските земи, на Балканите и в света. Друга тема на неговите проучвания са въпросите свързани с религиозният фундаментализъм и съвременния тероризъм както и въпросите свързани с културно-историческото наследство и религиозния туризъм. Участва в 3 научни проекта и е рецензент на 2 учебни помагала.

На темите свързани с поклонничеството в исляма са посветени неговата монография „Поклонничеството в исляма – история и съвременни измерения“, студиите

„Поклонничеството в съвременния ислям – между традицията и сигурността“ и „Мека и Медина в свещената история на исляма“ както и статиите „Догматичното и историческото начало на поклонничеството в исляма съгласно Свещеното писание и Традицията“ и „Поклонничеството в исляма – история и съвременни измерения“.

Други теми в проучванията на д-р Пламен Славов са въпросите свързани с ролята на православието и Българската православна църква в духовния живот на българския народ, съвременното българско законодателство за укрепване на религиозната толерантност в България, отношението на българската държава към българската православна църква и останалите вероизповедания в държавата, етноконфесионалните отношения в България ,специфичните особености в религиозния живот на българите мюсюлмани в Средните Родопи.

За откритата процедура за академичната длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Пламен Славов представя хабилитационен труд, озаглавен „Историческа традиция и съвременни реалии на православно подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора (XVIII-XXI в.). Тема е почти не разработвана в нашата историография. В структурно отношение се състои от увод, три глави, заключение и списък та използваната литература.

Първата глава е озаглавена „Формирането и утвърждаването на Света Гора като център на православно подвижничество и поклонничество“. В нея авторът в хронологичен порядък разглежда въпроса с утвърждаването на Света Гора като един от центровете на православно християнство. Описани са законодателните актове на византийските императори за формиране на монашеската общност на Света Гора (стр.8-10). По-нататък са разгледани отношенията с латинците (стр.11-12) и с турците след рухването на Византия (стр.13). Изложението в първата част на първа глава завършва с констатацията за пълния упадък на монашеската общност в Света Гора в края на XVIII век поради ред причини от икономическо естество. Във втората част от първа глава е разгледана историята на руските връзки с Атон от заселването там на първите руски монаси и появата на първите руски обители (стр.15) до началото на XVI век (стр.20). Връзките между Русия и Атон са прекъснати през XIII-XIV век поради татарското нашествие в Русия (стр.17). Третата част от първа глава разглежда утвърждаването на отношенията между руските владетели, Руската църква и Атон от началото на XVI – XVII в.(стр.20-22). Авторът подчертава помощта на руските монаси в Атон в борбата срещу католическата пропаганда в Югозападна Русия и Украйна през XVII век (стр.25). Към началото на XVIII отношенията между Русия и Атон са в упадък поради събитията в Русия (стр.23).

Втората глава е озаглавена „Историческа традиция на православно подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора през XVIII – XX век“. В първата част от втора глава е разгледано състоянието на православно подвижничество и поклонничество от Русия в Атон от XVIII век до 30-те години на XIX век (стр.33-47). Констатиран е упадък в отношенията в следствие избухналите в края на XVII век руско-турски войни(стр.33). Авторът акцентира на факта, че през XVIII век до 40-те години на XIX век Русия не подпомага финансово своите църковни организации в Света Гора тъй като руското правителство, духовенство и миряни считат оттеглилите се в уединение в Света Гора свои съотечественици за „своеволници и дезертъори“(стр.36). Втората част от втора глава разглежда състоянието на руските храмове, подвижници и поклонници в Света

Гора от 30-те години на XIX век до началото на XX век (стр.47-83). В този период от началото на 40-те години на XIX век се наблюдава възраждане на запуселите и западнали руски храмове в Света Гора (стр.48-49, 54-58, 86-87). Акцентирано е върху промяната в отношението на руското правителство към руските храмове в Света Гора през втората половина на века когато членове на императорското семейство стават покровители на руските храмове там (стр.64). Отделено е и място за „имеславието“ след 1910 г. и неговият удар срещу православно единство (стр.66-67). Приносен характер имат и текстовете в тази глава посветени на големите руски учени Виктор Григорович, епископ Порфирий Успенски, Алексей Димитриевски и архимандрит Леонид Кавелин за популяризиране на книжовното богатство на светогорските манастири (стр.71-74).Третата част от втора глава разглежда историята на Атонската руска монашеска общност в навечерието и по време на Първата световна война (стр.83-95).Това са страници на упадъка на руското влияние в Атон обусловено от ред причини и започнало още по времето на Балканските войни 1912-1913 г.

Третата глава е озаглавена „Съвременни реалии на православно подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора“. Тя се състои от 3 части. Руските светогорци и новият Атонски ред (стр.95-106), Руската православна църква и монашеската общност на Света Гора от края на Втората световна война до 90-те години на XX век (стр.106-117) Възраждане на православно подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора в края на XX век и началото на XXI век (стр.118-145). В тази глава в хронологичен порядък е разказана историята на руските монаси на Света Гора в борбата им за оцеляване в периода след края на Първата световна война до 90-те години на XX век както и на промените след това до наши дни. Изложението на събитията е много подробно и впечатляващо.

Общото впечатление от представения хабилитационен труд е много добро. За семплия си обем работата е пълна с фактология. Историческият разказ на събитията е убедителен, изводите са логични и аргументирани. Смятам, че работата ще запълни една празнина в нашите знания за историята на Света Гора и, че работата трябва да бъде издадена.

Научните трудове на гл. ас. д-р Пламен Василев Славов включват 2 монографии, 2 студии, 12 статии и научни съобщения. След запознаването с представените за конкурса материали и научни трудове давам моята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“ за избор на гл. ас. д-р Пламен Василев Славов на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по професионално направление 2.2 История и археология; научна специалност Нова и най-нова обща история – История на религиите.

12.11. 2017 г.

Изготвил становището:

Благоевград

(доц. Иван Петров)